

УДК 351/354

doi:10.15421/151636

Історія становлення та розвитку системи надання адміністративних послуг в Україні

Д.Ю. ЗАПИСНИЙ

Класичний приватний університет, Запоріжжя, Україна

Авторське резюме

У статті розглядаються питання становлення та розвитку системи надання адміністративних послуг в Україні. Встановлено основні закономірності та тенденції в реалізації державної політики у сфері покращення якості адміністративних послуг із урахуванням розпочатої в Україні широкомасштабної реформи децентралізації, а також основні напрями її вдосконалення. Оцінено вплив відповідних законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо підвищення якості послуг, що надаються громадянам. Детально вивчено питання діяльності різних органів влади з метою вдосконалення надання якості адміністративних послуг. У цьому зв'язку приділено серйозну увагу питанням діяльності відповідних органів влади щодо удосконалення надання адміністративних послуг. На засадах аналізу діючих нормативно-правових актів, кращих вітчизняних та зарубіжних практик підготовлено пропозиції та рекомендації щодо підвищення якості адміністративних послуг в умовах модернізації державного управління та реформування місцевого самоврядування в Україні.

Ключові слова: система; адміністративні послуги; адміністративна реформа; громадяни; службовці; органи державної влади; реформа місцевого самоврядування

The history of the development and delivery system administrative services in Ukraine

D.Y. ZAPYSNYY

Classic private university, Zaporizhzhia, Ukraine

Abstract

The benefit of the study is to highlight the issues of the administrative (municipal) services by Ukrainian public authorities as a priority of the on-going decentralization and administrative reforms in Ukraine. Consequently, provision of the high quality services to the citizens became a main mission of all public authorities (State bodies, regional authorities, local self-government bodies) in the framework of the implementation of the new public management and good governance standards on all levels – national, regional and local. It reflects also the main European tendencies in the field of public administration reform.

This study highlighted the key issues of historical evolution and the development of the national system of the administrative services delivering in Ukraine. Moreover the study pointed out the main tendencies in the realization of the State policy in the field of the improvement of the quality of the administrative services (in the context of the on-going large-scaled decentralization reform in Ukraine) as well as the main direction for its further modernization. The questions concerning the quality standards in the activity of the State bodies and LSG bodies are highlighted in order to increase the quality of the services to be provided to the citizens.

Besides, the study emphasized the issues related to ensuring further development of the national legislation, in particular by the preparation of the Administrative Procedure Code as well as various legal acts in the field of sectoral decentralization and ensuring the transparency of the activity of the State bodies, better information of the citizens on their activities and objectives. The author proposed to set up more valuable and effective cooperation between the citizens and the respective public authorities in the context of provi-

© Д.Ю. Записний, 2016

sion of the high quality administrative (municipal) services. As a result, the new recommendations which are based on the best national and international practices are prepared to Ukrainian authorities in order to increase the quality of the administrative services to be provided to the citizens, in particular in the new amalgamated communities.

Key words: system; administrative services; administrative reform; citizens; servants; State bodies; local self-government bodies; local self-government reform

История становления и развития системы предоставления административных услуг в Украине

Д.Ю. ЗАПИСНЫЙ

Классический частный университет, Запорожье, Украина

Авторское резюме

В статье рассматриваются вопросы становления и развития системы предоставления административных услуг в Украине. Установлено основные закономерности и тенденции в реализации государственной политики в сфере совершенствования качества административных услуг с учетом начатой в Украине широкомасштабной реформы децентрализации, а также основные направления ее совершенствования. Оценено влияние соответствующих законодательных и других нормативно-правовых актов относительно качества услуг, которые предоставляются гражданам. Детально изучены вопросы деятельности различных органов власти с целью совершенствования качества предоставления административных услуг. В этой связи уделено серьезное внимание вопросам деятельности соответствующих органов власти касательно предоставления административных услуг. На основе анализа нормативно-правовых актов, лучших отечественных и международных практик подготовлено предложения и рекомендации относительно повышения качества административных услуг в условиях модернизации государственного управления и реформирования местного самоуправления в Украине.

Ключевые слова: система; административные услуги; административная реформа; граждане; служащие; органы государственной власти; органы местного самоуправления; реформа местного самоуправления

Постановка проблемы. В контексті реалізації розпочатої в Україні адміністративної реформи пріоритетного значення набувають питання покращення якості адміністративних послуг, які надаються громадянам органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Система надання адміністративних послуг сформувалась в Україні протягом останніх дванадцяти років. Вона також пройшла різні етапи свого становлення, що пов'язується з різними пріоритетами діяльності урядів. У цьому зв'язку є важливим для теорії та практики державного управління є ґрунтовне вивчення питань виникнення та істотної еволюції системи надання адміністративних послуг в Україні.

На сьогодні одним з пріоритетних напрямів модернізації державної служби та реалізації адміністративної реформи в

Україні можна визначити питання удосконалення якості надання громадянам адміністративних послуг, зокрема шляхом підвищення кваліфікації та створення належних умов для безперервного професійного навчання державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, узагальнення та поширення кращих практик (вітчизняних та зарубіжних) щодо різних аспектів надання адміністративних послуг, а також розробку і впровадження у вітчизняну практику відповідних наукових розробок з цього питання.

Аналіз досліджень і публікацій. В останні роки питанням (адміністративних) послуг, які надаються громадянам органами державної влади та органам місцевого самоврядування, приділяється значна увага. Так, серед науковців, які досліджували різні аспекти згаданого пи-

танья, слід виділити В. Гусева, Т. Журавля, І. Коліушка, М. Лесечко, Ф. Лютенса, Л. Пала, В. Сороко, В. Тимошука, В. Толкованова, Г. Фоксола, Д. Шиманке, А. Чемериса. та ін.

Одночасно на сьогодні недостатньо досліджене питання становлення та історичної еволюції системи надання адміністративних послуг, що потребує подальших розробок та досліджень.

Мета дослідження. Метою статті є розгляд питань становлення та розвитку системи надання адміністративних послуг в Україні, зокрема в контексті реалізації адміністративної реформи та реформи місцевого самоврядування.

Виклад основного матеріалу. Формування сучасної системи надання адміністративних послуг в Україні розпочалось недавно, починаючи з 2005 року. Оскільки значну частину адміністративних послуг становлять так звані «документи дозвільного характеру у сфері господарської діяльності», тому необхідно брати до уваги і проблеми їх надання та заходи, спрямовані на їх вирішення.

6 вересня 2005 року Верховною Радою України було ухвалено Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», який надав могутній імпульс централізованому утворенню єдиних дозвільних центрів (ЄДЦ), що діють за принципом організаційної єдності в одному приміщенні. І хоч ця політика була спрямована на покращення умов для отримання адміністративних послуг лише суб'єктами господарювання, вона загалом відбувалася згідно із загальними підходами до створення універсамів послуг. Більше того, існуючі сьогодні ЄДЦ можуть бути добрим фундаментом для створення центрів надання адміністративних послуг для всіх категорій споживачів.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 р. № 90-р було затверджено Концепцію розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади. І хоча ця Концепція мала у своїй назві основним адресатом органи виконавчої влади, можна без сумнівів стверджувати, що більшість її положень є однозначно акту-

альними і прийнятними також для органів місцевого самоврядування. У згаданій концепції Урядом України зафіксовано теоретичні аспекти доктрини адміністративних послуг (поняття та ознаки, принципи надання адміністративних послуг) та визначено основні завдання, а саме: законодавчої спрямованості (визначення повноважень з надання адміністративних послуг виключно на рівні закону; не-подрібнення адміністративної послуги; обґрунтованості плати та її розмірів; належних строків надання адміністративної послуги; спрощення порядку надання адміністративних послуг тощо); практичної спрямованості (встановлення зручних графіків прийому громадян; належного доступу до інформації; заборони перекладання обов'язків адміністративних органів на споживачів, вимагання додаткових документів; ставлення до споживачів як до прохачів тощо).

Кабінет Міністрів декларував наміри здійснити кілька кроків, і серед іншого – максимально децентралізувати надання адміністративних послуг з метою їх наближення до мешканців конкретної адміністративно-територіальної одиниці. Такий напрям політики має бути реалізований шляхом передачі/делегування відповідних функцій органам місцевого самоврядування та іншим інституціям. Інше важливе завдання, яке ставилося у Концепції, – запровадити найбільш ефективні форми надання адміністративних послуг. Зокрема, однією з таких форм є впровадження універсамів послуг (центрів надання адміністративних послуг) як організації надання всіх або найбільш поширених адміністративних послуг певного адміністративно-територіального рівня в одному приміщенні.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.06.2007 р. № 494-р було затверджено План заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади, яким серед іншого передбачалося здійснити наступні заходи: переглянути переліки платних послуг і розмежувати їх на адміністративні та господарські; розробити стандарти надання адміністративних по-

слуг; законодавчо врегулювати передачу повноважень центральних органів виконавчої влади на місцевий рівень; розробити методичку визначення собівартості та з її урахуванням переглянути розміри плати платних адміністративних послуг; впровадження системи електронного документообігу з надання адміністративних послуг за допомогою Інтернету (через веб-сайти) з використанням електронного цифрового підпису; подання на розгляд Уряду проекту Адміністративно-процедурного кодексу; підготовка та подання Кабінетові Міністрів проекту концепції законопроекту про адміністративні послуги тощо.

У 2009 році Кабінет Міністрів України у пошуках додаткових ресурсів звернувся до тематики платних державних послуг (у тому числі адміністративних). Так було видано низку нормативно-правових актів, зокрема Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо упорядкування надання державних платних послуг» від 25 лютого 2009 року № 251 та Постанову Кабінету Міністрів України «Деякі питання платних державних послуг» від 11 березня 2009 року № 234, реалізація яких передбачала наступні заходи: спрямування усіх коштів за державні платні послуги до державного бюджету; заборона передачі повноважень з надання державних платних послуг суб'єктам господарювання; ліквідація суб'єктів господарювання, утворених для надання державних платних послуг тощо.

Одним із пріоритетних завдань Уряду України було визначено наведення порядку з величезною кількістю платних послуг, які надаються органами виконавчої влади, державними підприємствами, установами та організаціями на підставі «переліків» (в цілому кількість цих послуг становить більше 600).

Цікаво також відзначити, що Урядом було надано завдання «переглянути розміри плати за надання «платних послуг» та привести їх у відповідність з мінімальними витратами, необхідними для їх надання». З одного боку, це означає, що по окремих адміністративних послугах розмір плати має бути зменше-

но, адже їх вартість завищена. З іншого боку, у разі проведення непопулістської політики щодо багатьох адміністративних послуг це мало б призвести до підвищення розмірів плати. Це пов'язано з тим, що на сьогоднішній день багато адміністративних послуг надається по ціні, яка є значно нижчою, ніж їх собівартість.

Разом з тим, слід наголосити, що Головним управлінням державної служби України у 2009 році було ініційовано утворення реєстру адміністративних послуг. Так, Постановою Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2009 року № 532 було затверджено Положення про Реєстр державних та адміністративних послуг. Передбачалося, що Реєстр буде єдиною комп'ютерною базою даних про державні та адміністративні послуги, які надаються органами виконавчої влади, державними підприємствами, установами та організаціями, а також органами місцевого самоврядування у процесі виконання ними делегованих державою повноважень. У 2010 році до зазначеного Положення були внесені зміни насамперед термінологічного характеру. Протягом тривалого часу згаданий реєстр адміністративних послуг був доступний у тестовому режимі і дозволяв здійснювати пошук інформації за суб'єктами надання послуги (за органами виконавчої влади), за сферами, а також за видом (назвою) послуги. Реєстр містить інформацію про нормативне регулювання адміністративної послуги, суб'єкта її надання та розмір плати. Щоправда, питання про зручність користування Реєстром, його повноту, коректність, а також практичну цінність ще залишаються відкритими.

Також слід зауважити, що саме у 2009 році питання адміністративних послуг і питання видачі так званих «документів дозвільного характеру» почали розглядатися разом. Наприклад, Постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання державних платних (адміністративних) послуг, видачі документів дозвільного характеру (переліки платних послуг та перелік документів, видача яких не передбачена законом)» від 1 липня 2009 року № 724 була вкотре передбачена заборона здійснювати

наступні дії: делегувати владні повноваження суб'єктам господарювання, крім суб'єктів господарювання державної форми власності у випадках, визначених законом; справляти плату у відсотковому відношенні від кошторисної вартості об'єкта; вимагати отримання документів, необхідність одержання яких не передбачена законом.

Певним підсумком ініціатив Кабінету Міністрів України у сфері адміністративних послуг у 2009 році, а також базовим нормативним актом для сфери адміністративних послуг можна вважати Постанову «Про заходи щодо упорядкування державних, у тому числі адміністративних послуг» від 17 липня 2009 року № 737, якою Кабінет Міністрів затвердив Тимчасовий порядок надання державних, у тому числі адміністративних послуг. У цьому Порядку Урядом було визначено, що послуги, які надаються органами виконавчої влади, державними підприємствами, установами та організаціями в порядку виконання ними делегованих державою, згідно з нормативно-правовими актами, повноважень, а також послуги, що надаються іншими підприємствами, установами та організаціями, яким делеговані закріплені, згідно з нормативно-правовими актами за органами виконавчої влади, повноваження щодо їх надання (далі – суб'єкти), належать до державних послуг. При цьому до державних послуг не належать господарські послуги, які надаються органами виконавчої влади, державними підприємствами, установами, організаціями.

Адміністративна послуга визначена як послуга, яка є результатом здійснення суб'єктом повноважень щодо прийняття згідно з нормативно-правовими актами на звернення фізичної або юридичної особи адміністративного акта, спрямованого на реалізацію та захист її прав і законних інтересів та/або на виконання особою визначених законом обов'язків (отримання дозволу (ліцензії), сертифіката, посвідчення та інших документів, реєстрація тощо). Також у Тимчасовому порядку було визначено, що плата за надання таких послуг справляється у розмірах та

порядку, що визначені законодавчими актами, а в разі, коли це не передбачено законодавчими актами, – актами Кабінету Міністрів України. Розміри плати за надання адміністративних послуг мають установлюватися з урахуванням економічно обґрунтованих витрат і Методики визначення собівартості платних адміністративних послуг, затвердженої Кабінетом Міністрів України. Передбачено, що адміністративні послуги мають надаватися згідно зі стандартами, що затверджуються суб'єктами відповідно до їх повноважень з урахуванням Методичних рекомендацій з розроблення стандартів адміністративних послуг, затверджених Мінекономіки. Для бюджетних установ, які надають адміністративні послуги у порядку делегування, такі стандарти повинні затверджуватися органом виконавчої влади, що делегував повноваження.

11 жовтня 2010 року до зазначеного Тимчасового порядку були внесені зміни. Частина цих змін стосувалася термінології (зокрема, замість складної і не зовсім коректної конструкції «державні, у тому числі адміністративні послуги» стала використовуватися категорія «адміністративні послуги») та навіть зміни самого обсягу поняття «адміністративна послуга». Так, до адміністративних послуг було віднесено і «види діяльності незалежно від назви, у результаті провадження яких заінтересованим фізичним та юридичним особам, а також об'єктам, що перебувають у власності, володінні чи користуванні таких осіб, надається або підтверджується певний юридичний статус та/або факт». Очевидно, це може також означати, що і «видача довідок» теж належить до адміністративних послуг, адже довідки здебільшого саме підтверджують певні факти.

У 2009 році вплив на державну політику у сфері надання адміністративних послуг мав Указ Президента України «Про заходи із забезпечення додержання прав фізичних та юридичних осіб щодо одержання адміністративних (державних) послуг» від 3 липня 2009 року № 508. Було визначено завдання Кабінету Міністрів України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним,

Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям з питань організації подальшої роботи у цій галузі, а саме: розміщення стендів зі зразками необхідних документів та їх переліком, довідковими телефонами, годинами прийому, порядком і розміром плати; створення консультативних кабінетів, запровадження телефонних довідкових служб; забезпечення функціонування веб-сторінок суб'єктів, що надають адміністративні послуги, з інформацією про порядок їх надання; впорядкувати години прийому з метою забезпечення їх достатності та зручності, зокрема, шляхом впровадження управління чергою, в тому числі електронною, створення належних умов у приміщеннях для прийому; створення єдиних офісів з урахуванням вітчизняного та іноземного досвіду.

У цьому ж контексті важливим кроком стало прийняття Кабінетом Міністрів України Постанови «Про заходи щодо упорядкування видачі документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» від 21 травня 2009 року № 526, якою було затверджено перелік з 66 документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, що видаються виключно через дозвільні центри. Також було визначено, що дозвільний центр розміщується на першому або другому поверсі будівлі (за наявності в будівлі ліфта – не вище четвертого поверху) в центральній частині міста або в іншому зручному місці з розвинутою транспортною інфраструктурою з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями. В дозвільному центрі облаштовуються місця для відвідувачів, а також архіви. Визначено перелік представників місцевих дозвільних органів, що беруть участь у роботі дозвільних центрів. Режим роботи встановлюється залежно від кількості осіб, що перебувають на обліку в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, кількості звернень та документів, які видаються. При цьому адміністратор здійснює прийом кожного робочого дня.

Варто також додати, що багато із зазначених вище новацій, втілених спочатку на рівні постанови Уряду на початку

2010 року, було закріплено законодавчо, зокрема, шляхом прийняття Закону «Про внесення змін до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» від 11 лютого 2010 року. Згідно із Законом дозвільний центр набув статусу робочого органу місцевої ради (її виконавчого органу) або місцевої державної адміністрації. Також надано визначення принципу організаційної єдності – принципу, згідно з яким видача документів дозвільного характеру здійснюється в дозвільному центрі шляхом взаємодії представників дозвільних органів, що забезпечується державним адміністратором. Положення про порядок взаємодії місцевих дозвільних органів затверджуються місцевою радою (її виконавчим органом) або держадміністрацією.

У контексті реформування сфери адміністративних послуг багато років дискутувалось питання щодо доцільності прийняття окремого закону про адміністративні послуги, що має забезпечити реалізацію системних заходів інституційно-організаційного, процедурного та фінансово-економічного характеру з питань розвитку національної системи надання адміністративних послуг. У зв'язку з цим Розпорядженням Кабінету Міністрів від 17 червня 2009 року №682 було схвалено Концепцію проекту Закону України «Про адміністративні послуги» (далі – Концепція проекту Закону). Згодом згаданий проект Закону було схвалено урядом та надіслано для подальшого розгляду до парламенту. У 2010 році, у зв'язку зі змінами урядів, законопроект було відкликано з Верховної Ради України. Лише 6 вересня 2012 року Верховній Раді України вдалось остаточно ухвалити Закон України «Про адміністративні послуги» № 5203-VI, що стало важливим кроком для подальшого розвитку та зміцнення національної системи розвитку адміністративних послуг.

Одними з вагомих положень цього закону є закріплення офіційного статусу центрів надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП) як організаційної форми надання адміністративних послуг, за якої в одному приміщенні можна отримати максимально можливу кількість

адміністративних послуг. Передбачено, що ЦНАП утворюється відповідно до рішення міської (міста обласного значення) ради (міський універсам послуг) або розпорядження голови районної державної адміністрації (районний універсам послуг). Положення та регламент роботи ЦНАП затверджується відповідно міською радою або головою районної державної адміністрації.

Одночасно із ухваленням Закону України «Про адміністративні послуги» пріоритетним завданням є розвиток адміністративно-процедурного законодавства. На жаль, таке законодавство в Україні є недостатньо розробленим і представлене здебільшого окремими спеціальними законодавчими актами та актами підзаконного характеру. Тому є необхідним прийняття загального закону про адміністративну процедуру (Адміністративно-процедурного кодексу), який регламентує порядок розгляду та вирішення індивідуальних справ органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Слід зазначити, що новий етап модернізації системи адміністративних послуг розпочався у 2014 році із оголошення Урядом України реформи місцевого самоврядування. У цьому зв'язку слід наголосити, що метою Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 року № 333, є формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, задоволення інтересів громадян у сферах життєдіяльності на відповідній території.

У грудні 2015 року Верховною Радою України ухвалено Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг». Цей законодавчий акт розроблено в рамках виконання пункту 2.3.1 Коаліційної угоди, яким передба-

чено делегувати органам місцевого самоврядування відповідного рівня повноваження з надання базових адміністративних послуг. Завданням реформи у цій сфері є надання публічних послуг відповідно до державних стандартів з урахуванням необхідності забезпечення територіальної доступності, що передбачає надання послуг на території громади, де проживає особа.

Багато дослідників та науковців зазначають, що на сьогодні питання надання послуг за принципом роботи «єдиного вікна» ускладнено через відсутність належної взаємодії між суб'єктами надання адміністративних послуг. Необхідність отримання різноманітних довідок, витягів, виписок, які видаються як державними органами, так і органами місцевого самоврядування, а також відповідними підприємствами, установами, організаціями для отримання тієї чи іншої адміністративної послуги, змушує отримувачів послуг вдаватися до корупції і «обходити закон», щоб задовольнити свої життєві потреби. Місцеві громади не мають можливості забезпечити якісне надання найбільш масових послуг через відсутність повноважень у відповідних сферах.

Ефективне та прозоре державне регулювання у сфері надання адміністративних послуг є запорукою створення сервісної держави. Слід зазначити, що у всіх демократичних країнах базові адміністративні послуги надаються органами місцевого самоврядування або віддано на аутсорсинг. На шляху до європейської інтеграції України необхідним елементом, серед іншого, є передача відповідних повноважень на місця та створення ефективних і прозорих умов для отримання адміністративних послуг, що унеможливить корупцію та надасть рівні умови для споживачів адміністративних послуг.

Нове законодавство у сфері надання адміністративних послуг, яке набуло чинності у 2016 році, розроблено з метою забезпечення доступності та належної якості публічних послуг шляхом оптимального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального

устрою за принципами субсидіарності та децентралізації, а також удосконалення процедур та умов надання адміністративних послуг. Новим законом віднесено до повноважень органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій надання адміністративних послуг, що мають найбільший попит серед жителів територіальних громад. Так, органам місцевого самоврядування (виконавчому органу сільської, селищної або міської ради, сільському голові (у випадку, коли відповідно до закону виконавчий орган сільської ради не утворено) надано повноваження щодо реєстрації місця проживання та зняття з реєстрації місцепроживання особи, ведення відповідного реєстру територіальної громади, що в результаті позбавить жителів необхідності збирати відповідні довідки про склад сім'ї та проживання, необхідні при наданні соціальних та інших послуг.

Висновки. Активно формування сучасної системи надання адміністративних послуг в Україні розпочалось лише з 2005 року. 6 вересня 2005 року Верховною Радою України ухвалено Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», який дав потужний імпульс централізованому утворенню єдиних дозвільних центрів (ЄДЦ), що діють за принципом організаційної єдності в одному приміщенні.

6 вересня 2012 року Верховною Радою України ухвалено Закон України «Про адміністративні послуги» № 5203-VI, що стало важливим кроком для подальшого розвитку та зміцнення національної системи розвитку адміністративних послуг.

Слід зазначити, що новий етап модернізації системи адміністративних послуг розпочався у 2014 році із оголошення Урядом України реформи місцевого самоврядування. Нове законодавство у сфері надання адміністративних послуг, яке набрало чинності у 2016 році, розроблено з метою забезпечення доступності та належної якості публічних послуг шляхом оптимального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального

устрою за принципами субсидіарності та децентралізації, а також удосконалення процедур та умов надання адміністративних послуг. Згаданим законом також віднесено до повноважень органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій надання адміністративних послуг, що мають найбільший попит серед жителів територіальних громад.

Одночасно можна стверджувати, що питання надання адміністративних послуг загалом та утворення центрів надання адміністративних послуг, зокрема, поступово опинилось у центрі уваги керівництва Української держави. Тому ініціативи органів місцевого самоврядування зі створення центрів надання адміністративних послуг мають високі шанси на державну підтримку. Більше того, успішна діяльність муніципальних центрів надання адміністративних послуг дозволить місцевому самоврядуванню обґрунтовано претендувати на отримання до своєї компетенції абсолютної більшості послуг, які досі в Україні надаються державними органами виконавчої влади (наприклад, пов'язані з паспортною системою, реєстрацією транспортних засобів тощо). Відтак слід належно скористатися таким інструментом у розбудові ефективної та дієвої системи публічної адміністрації на місцевому рівні. Разом з тим, аналіз ініціатив уряду у сфері надання адміністративних послуг засвідчує, що прості та фрагментарні відповіді на складні питання не є ефективними. Необхідним є впровадження системних заходів, що забезпечать реформування всієї сфери публічних послуг. З цією метою було б доцільним рекомендувати реалізацію наступних заходів: відмовитись від практики надання господарських послуг органами влади та не створювати недобросовісну конкуренцію з боку публічного сектора приватним структурам; в частині надання адміністративних (тобто владних) послуг – впорядкувати плату за надання цих послуг у формі адміністративного збору; щодо кожної адміністративної послуги визначитись (на основі розрахунку) у питанні оптимального суб'єкта надання послуги (це має бути орган влади або публічна установа чи під-

приємство, або недержавний суб'єкт); хідність для бюджету, адже держава має на перше місце поставити якість надання адміністративних послуг, а не їх до- основним завданням, а можливо й сенсом існування, – служіння громадянам.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Куйбіда В.С., Толкованов В.В. Досвід впровадження стандартів доброго врядування на місцевому рівні в Україні та інших європейських країнах (збірник науково-аналітичних та навчально-методичних матеріалів, нормативно-правових актів з питань впровадження стандартів доброго врядування на місцевому рівні) / В.С. Куйбіда, В.В. Толкованов. – Київ, ТОВ «Поліграфічний Центр «Крамар», 2010. – 258 с.
2. Енциклопедія державного управління: у 8 т. під редакцією Ю.В. Ковбасюка. – Київ, НАДУ при Президентові України, 2011. – Том 6 «Державна служба» під редакцією Серьогіна С.М., Сороко В.М., – 524 с.
3. Малиновський В. Сучасний стан і перспективи реформування публічної адміністрації в Україні / В. Малиновський – Вісник державної служби України, 2009. – № 3. – 21–25 с.
4. Сороко В.М. Надання публічних послуг органами державної влади / В.М.Сороко. – К., 2008.
5. Тимошук В.П. Оцінка якості адміністративних послуг / В.П.Тимошук, А.В.Кірмач. – К.: Факт, 2005.
6. Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія / В. В. Толкованов. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. – 264 с.
7. Шаров Ю.П. Муніципальні послуги: шлях до високої якості: моногр. / Ю.П.Шаров, Д.В.Сухінін. – Мелітополь: Видавн. Будинок ММД, 2008.

REFERENCES:

1. Kuybida, V.S., Tolkovanov, V.V. 2010. Dosvid vprovadzheniya standartiv dobrogo vryaduvannya na miscevomu rivni v Ukraini ta inshih evropeyskikh krayinah (zbirnyk naukovy-analitychnykh ta navchalno-metodychnykh materialiv, notmatyvno-pravovykh aktiv z pytan` vprovadzheniya standartiv dobrogo vryaduvannya na miscevomu rivni) [Experience in implementing standards of good governance at the local level in Ukraine and other European countries (digest of scientific analytical and educational materials of regulations on the implementation of standards of good governance at the local level)]. Kyiv, 258 (in Ukrainian).
2. Encyclopediya Derzhavnogo upravlinnya: u 8 t. Pid redakcieyu U.V. Kovbasyuka [Encyclopedia of Public Administration, 8 vols. Edited by J. Kovbasyuk]. 2011. Vol.6. Kyiv, 524 (in Ukrainian).
3. Malynovskyi, V. 2009. Suchasnyi stan i perspektyvy reformuvannya publichnoyi administraciyi v Ukraini [The current condition and perspectives of public administration reform in Ukraine]. 21-25 (in Ukrainian).
4. Soroko, V.M., 2008. Nadannya publichnykh poslug organamy derzhavnnoi vlady [Providing public services by public authorities]. Kyiv (in Ukrainian).
5. Tymoshchuk, V.P., 2005. Ocinka yakosti administrativnykh poslug [Assessment of quality of administrative services]. Kyiv (in Ukrainian).
6. Tolkovanov, V.V., 2013. Dobre vryaduvannya ta instrument yogo zabezpechennya na miscevomu i regionalnomu rivnyah: vitchuznyanuy ta zarubizhnyi dosvid: monografiya [Good governance and its providing tools at local and regional levels, national and international experience: monograph]. Ivano-Frankivsk. 264 (in Ukrainian).
7. Sharov, Yu.P., 2008. Muncypalni poslugy: shlyakh do vysokoyi yakosti: monograph [Municipal services: the path to high quality: monograph]. Melitopol (in Ukrainian).

*Записний Денис Юрійович – аспірант
Класичний приватний університет
Адреса: 03141, Запоріжжя, вул. Жуковського, 70-Б
e-mail: zarusnyu@gmail.com*

*Zarusnyu Denys Y. – postgraduate
Classic private university
Address: 70-B, Zukowski Str., Zaporizhzhia, 03141, Ukraine*

*Записний Денис Юрьевич – аспірант
Класический приватный университет
Адрес: 03141, Запорожье, ул. Жуковского, 70-Б*